

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี **ชุดความรู้ และเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน**

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การใช้พืชสมุนไพรกำจัดแมลงศัตรูพืช

การใช้พืชสมุนไพร ทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ป้องกันแมลงศัตรูพืช ทดแทนการใช้สารเคมีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพืชส่วนใหญ่เป็นพืชในท้องถิ่นสามารถปลูกและหาได้ง่าย รวมทั้งมีความเป็นพืชต่อสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมน้อยกว่าสารเคมี เนื่องจากมีการสลายตัวได้รวดเร็ว และมีคุณสมบัติในการเป็นสารขับไล่แมลงเป็นส่วนใหญ่

กรมพัฒนาที่ดิน ได้ผลิตสารเร่ง พด.7 ซึ่งเป็นจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการสกัดสารป้องกันแมลงศัตรูพืชสมุนไพรต่างๆ สามารถทดแทนการใช้สารเคมีได้บางส่วน ซึ่งขั้นตอนการปฏิบัติไม่ยุ่งยากและยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนได้

ชนิดพืชสมุนไพรที่ใช้ในการผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืช

ชนิดพืชสมุนไพร	ส่วนที่นำมาใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
กลอย	หัว	เป็นพืชต่อเพลี้ยอ่อน แมลงลิง ดั่งงวง แมลงวันทอง และไร
กะหล่ำปลี	ใบ	เป็นพืชต่อหนอนกระทู้ และหนอนชอนใบ
กระเทียม	หัว	เป็นพืชต่อมด แมลงวัน และยุง
กระเพรา	ใบและยอดทั้งสดและแห้ง	เป็นพืชต่อมด แมลงวันและยุง
คื่นฉ่าย	ใบและต้น	เป็นพืชต่อดั่งงวง ดั่งปีกแข็ง บุ่ง มอดเจาะไม้ และมวนปีกแข็ง
ขิง	เหง้า	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง มด แมลงวันและยุง
ขมิ้น	เหง้า	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง
ข่า	เหง้าสดหรือแห้ง	เป็นพืชต่อมด แมลงวัน และยุง
ขอบชะนาง	ทุกส่วนของต้น	เป็นยาฆ่าหนอนและแมลง
คำแสด	เมล็ด	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง
เงาะ	เปลือก ผล	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง
ชบา	ดอก	เป็นพืชต่อเพลี้ยอ่อนและไร
ชุมเห็ดเทศ	ใบ	เป็นพืชต่อมด แมลงวัน และยุง
เดหลีใบกล้วย	ดอกบาน	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง
ดองดึง	ราก เหง้า เมล็ดและใบ	ใช้เป็นยาฆ่าแมลงศัตรูพืชและไร
ถั่วลิสง	เมล็ด	เป็นพืชต่อดั่งงวง ดั่งปีกแข็ง บุ่ง มอดเจาะไม้ มอดแป้ง และมวนปีกแข็ง

www.ddd.go.th

กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร 60 ปี พับปฐมพิชัย

การใช้พืชสมุนไพรกำจัดแมลงศัตรูพืช

ชนิดพืชสมุนไพรที่ใช้ในการผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืช (ต่อ)

ชนิดพืชสมุนไพร	ส่วนที่นำมาใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
ตะไคร้หอม	ใบ และลำต้น	เป็นพืชต่อเพี้ยอ่อน ไร มด มอด แมลงวัน และแมลงศัตรูพืชอื่นๆ
ตะไคร้กอ	ทุกส่วนของต้น	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง และยุง
แดงไทย	เมล็ด	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง
เถาว์ลย์เปรียง	ราก	เป็นพืชต่อเพี้ยอ่อน ไร และแมลงศัตรูพืชหลายชนิด
น้อยหน่า	เมล็ดและใบ	เป็นพืชต่อแมลงวันทอง ดั่งวงวง ดั่งปีกแข็ง บุง มอดเจาะไม้ มอดแป้ง มวนปีกแข็ง หนอนกระทู้และหนอนชอนใบ
บอระเพ็ด	เถา	เป็นพืชต่อเพี้ยอ่อน ไร และขับไล่แมลงศัตรูพืช
บวบเหลี่ยม	ดอกและเมล็ด	เป็นพืชต่อดั่งวงวง ดั่งปีกแข็ง บุง มอดเจาะไม้ มอดแป้ง และมวนปีกแข็ง
บัวบก	ทั้งต้น	ใช้เป็นยาฆ่าแมลง
มะคำดีควาย	ผล	ใช้เป็นยาฆ่าแมลง
ยาสูบ	ใบ	ใช้เป็นยาฆ่าแมลง
เลี่ยน	ใบ ลำต้น และผล	ใช้กำจัดแมลงศัตรูพืชหลายชนิด
ว่านน้ำ	เหง้า	ใช้เป็นยาฆ่าแมลง
พริก	ผลและราก	เป็นพืชต่อดั่งวงวง ดั่งปีกแข็ง บุง มอดเจาะไม้ มอดแป้ง และมวนปีกแข็ง
สะเดา	เมล็ด ใบ	ขับไล่แมลง
สาบแร้ง สาบกา	ลำต้น และใบ	ใช้กำจัดแมลงศัตรูพืช
หม้างวงช้าง	ทุกส่วนของต้น	ใช้กำจัดศัตรูพืชหลายชนิด
หนอนตายหยาก	เหง้า และเมล็ด	ป้องกันขับไล่แมลง
ทางไหลแดง ไล้ดิน	ราก	ใช้เป็นยาฆ่าแมลง

ส่วนผสมขั้นตอนการผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืช

พืชสมุนไพร 30 กิโลกรัม กากน้ำตาล 10 กิโลกรัม
น้ำ 50 ลิตร สารเร่ง พด.7 1 ซอง (25 กรัม)

วิธีทำ

1. ล้างพืชสมุนไพรให้เป็นชิ้นเล็ก ทูบหรือตำให้แตก
2. นำพืชสมุนไพรและกากน้ำตาลใส่ลงในถังหมัก ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน
3. ละลายสารเร่ง พด.7 ในน้ำ 50 ลิตร ผสมให้เข้ากันนาน 5 นาที
4. เทสารละลายสารเร่ง พด.7 ใส่ลงในถังหมัก คลุกเคล้าหรือคนให้ส่วนผสมเข้ากันอีกครั้ง
5. ปิดฝาไม่ต้องสนิท และตั้งไว้ในที่ร่มใช้ระยะเวลาใน

การหมัก 20 วัน

วิธีการใช้

- สารป้องกันแมลงศัตรูพืชที่ทำการเจือจาง 1:500 แล้วอัตรา 50 ลิตรต่อไร่ สำหรับใช้ในพืชไร่ พืชผักและไม้ดอก
- สารป้องกันแมลงศัตรูพืชที่เจือจาง 1:200 แล้วอัตรา 100 ลิตรต่อไร่ สำหรับใช้ในไม้ผล
- โดยฉีดพ่นที่ใบ ลำต้น และรดลงดินทุก 20 วัน หรือในช่วงที่มีแมลงศัตรูพืชระบาดให้ฉีดพ่นทุกๆ 3 วัน ติดต่อกัน 3 ครั้ง ■

■ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
สำนักเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน โทร 0-2579-0679
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12
กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม 10900
โทร 0-2579-8515

หรือที่